

FABLAB OG MENNTUN

KVEIKJA NÝRRRA HUGMYNDA
OG TÆKNIÞRÓUNAR:
EFLING FRUMKVÆÐIS OG ATBEINA
NEMENDA

SKÚLÍNA HLÍF KJARTANSDÓTTIR
SOFFÍA MARGRÉT MAGNÚSDÓTTIR
EDDA ÝR GARÐARSDÓTTIR
SIGRÍÐUR HELGA HAUKSDÓTTIR
MARGRÉT ÓSKARSDÓTTIR

TÖLVUVER, SMÍÐJA, SAMFÉLAG

FABLABS VÍDA UM HEIM

FABFOUNDATION.ORG

List of all Fablabs

FABCENTRAL

Heimsnet stafrænna Fab Lab tækni miðja sem styður við menntun og nýsköpun er nefnt **FAB CENTRAL**. Veitir aðgengi að rannsóknarniðurstöðum og heldur utan um starfsemina: skólann Fabacademy, FabEd skólasamstarfið og pantanir á sérhæfðum vélum, verkfærum og efnivið.

Í smiðjunum fæst aðgangur að nútímalegum tækjum og aðferðum til að vinna með hugmyndir og koma þeim í framkvæmd.

Í kringum starfsemina hafa sprottið upp “fjölskyldur” tengslaneta, skólasamstarfs og sprotafyrirtækja, sem veita nýrri “gerenda” hugmyndafræði og þekkingu inn í samfélög um allan heim

Hluti svokallaðrar “Búa til og fikta” (Making & Tinkering) hreyfingar í menntun

“Makerspaces” gætu ef til vill kallast **atrými**

AD FIKTA OG BÚA TIL

KENNSLUFRAEÐI “GERENDAHREYFINGARINNAR”

(E. MAKER MOVEMENT)

Dewey (1859-1952): Mikilvægi samfélags, lýðræðis og reynslu barnsins í menntun þess. Leit á menntun sem stöðugan vöxt út lífið, sem byggði á innri áhugahvöt og virkri þátttöku í verkefnum sem tengdust raunverulegum viðfangsefnum.

Piaget (1896-1980): “Að skilja er að uppgötva” (Hugsmíðahyggja). Hvatti einnig til þverfaglegs náms. Hann staðfesti margar hugmyndir Dewey, Montessori, Froebel og Pestalozzi um að barnið þyrfti að byggja á grunni reynslunnar og staðfesta hugmyndir sínar með aðgerðum.

Seymour Papert (1928-): “The most powerful idea is the idea of powerful idea”. Hefur alla ævi byggt tól, sett fram kenningar og þvingunarlaus lærdómsumhverfi fyrir börn sem hvetur þau til að setja kraftmiklar hugmyndir í framkvæmd, byggðar á eigin reynslu. LOGO – Cynthia Solomon o.fl. Byggingarverkefni með LEGO. Mindstorms, The Children’s Machine, The Connected Family. Setti fram ítrekað gagnrýni á viðspyrnu skóla til breytinga. 1:1 computing, game design. One Laptop Per Child.

3 breytur sem mestu máli skipta: fabrication, physical computing, programming.

Hakkarahreyfingin setur einnig svip sinn á mótunartíma „gerendameningar”

Nicholas Negroponte / Neil Gerschenfeld, MIT professor: The Coming Revolution on Your Desktop – From Personal Computers to Personal Fabrication (2005). FAB LAB. “Just-in-time” – nám eftir þörfum, í stað “Just-in-case” – nám byggt á námskrá.

Martinez & Stager, 2013: Invent to learn (bók)

“Children should engage in tinkering and making because they are powerful ways to learn” - “**Tinkering and making is fun**”

FAB LABS Á ÍSLANDI

Fab Lab Akranes, Innovation Center Iceland

<https://www.fablabs.io/fablabakranesinnovationcentericeland>

<http://fablabakranes.is>

Fab Lab Vestmannaeyjar Iceland

<https://www.fablabs.io/vestmannaeyjar>

<http://wiki.fablab.is>

<http://www.fablab.is>

<http://www.nmi.is/impra/fab-lab>

FabLab Isafjordur

<https://www.fablabs.io/fablabisafjordur>

http://wiki.fablab.is/wiki/Fab_Lab_Portal

FabLab Saudarkrokur, Innovation Center Iceland

<https://www.fablabs.io/fablabsaudarkrokurinnovationcentericeland>

http://www.fablab.is/w/index.php/Main_Page/%C3%8Dslenska

FabLab Austurland - Neskaupsstaður

http://wiki.fablab.is/wiki/Fab_Lab_Austurland

Fablab Reykjavik

<https://www.fablabs.io/reykjavik>

<http://fablab.is/reykjavik>

Myndband um Fab Lab Vestmannaeyjar (2008): <https://www.youtube.com/watch?v=4Zlp0g9Gcvg>

STAFRÆN BYLTING Í BREIÐHOLTI

Fablab Reykjavík í Breiðholti

var opnuð 24.janúar
2014.

Þar er nú virkt
samstarf við
frumkvöðla og kennara
í ýmsum skólum og á
mismunandi
menntastigum. Einnig
býður smiðjan
almenningi, áhuga- og
fagfólki upp á opna
tíma til að vinna að
sínnum viðfangsefnum.

HVAÐ EINKENNIR STARFIÐ Í FABLAB?

Fab Lab gerir einstaklingum kleift að koma og læra um stafræna tækni á eigin forsendum og hraða.

Fab Lab gerir fólki kleift að vera það sjálf og skapa það sem því langar að skapa

Fab Lab er getur hentað öllu aldurshópum frá 8 ára upp í 80+

Fab Lab gerir ekki ráð fyrir að notendur komi inn með tiltekna reynslu eða þekkingu – allir eru velkomnir

Í Fab Lab er hægt að koma með hugmynd, vinna með hana, gera tilraunir, fá ráðleggingar, teikna upp í tölvu í tvívídd eða móta í þrívídd, forrita og framleiða eða gera við eitthvað, með þeim vélakosti sem er til staðar

Í Fab Lab vinna almenningur, nemendur, hönnuðir og tækni- eða verkfræðingar hlið við hlið

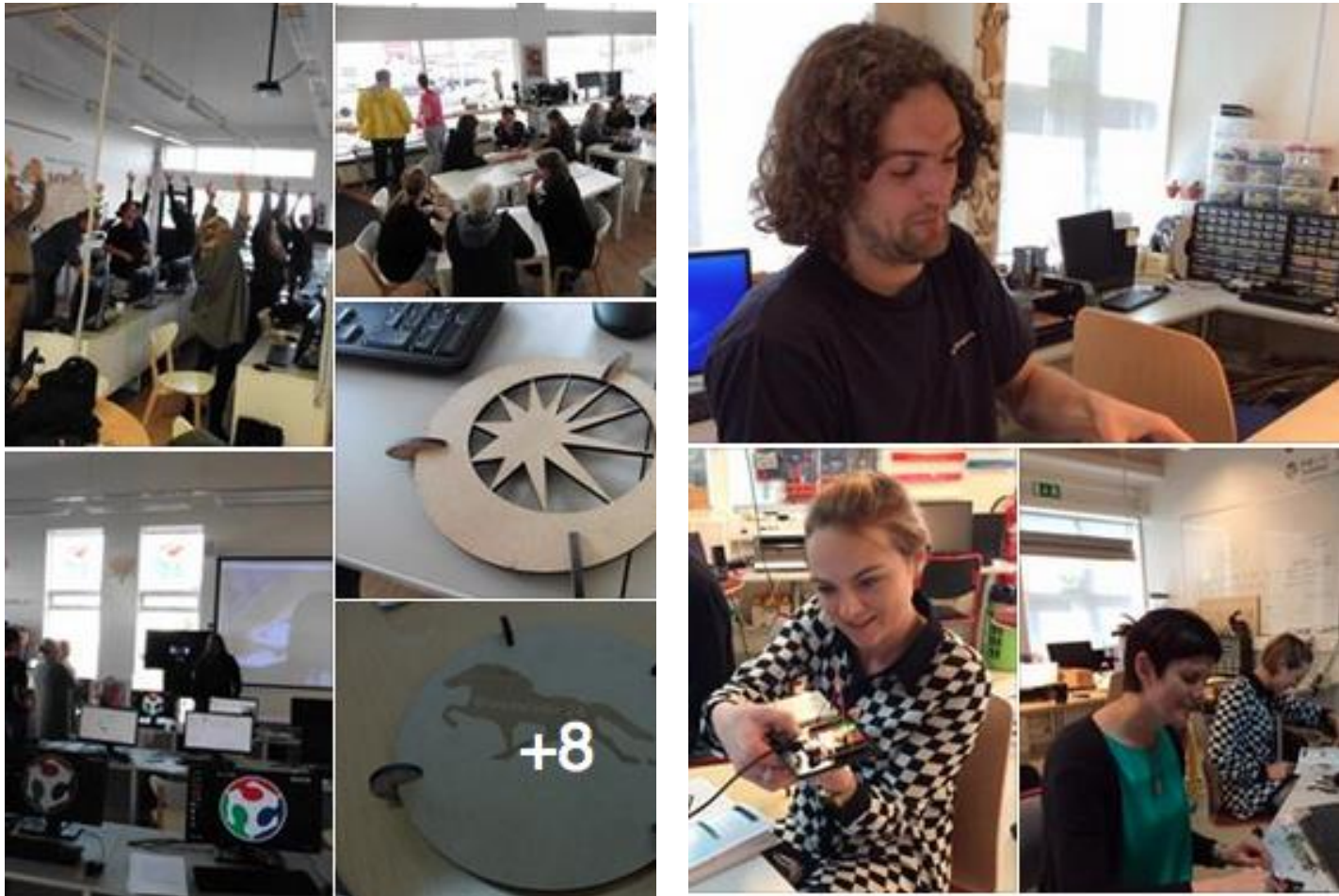
Í Fab Lab er skapandi andrúmsloft, tækifæri til skoðanaskipta og að deila þekkingu og reynslu – vera í félagi við aðra

Fab Lab tengist nærsamfélaginu og skólum

KENNARANÁMSKEIÐ 2015

FABLAB REYKJAVÍK/NESKAUPSTAÐUR

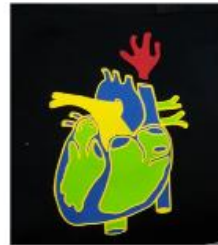

Myndir: Linda Wanders

Myndir: Lilja Guðný Jóhannesdóttir

FabLab Ísland: [vefsíða með kennsluhugmyndum og kveikjum](#)

Soffía M. Magnúsdóttir

Kennari Fjölbrautaskólanum í Breiðholti

FAB LAB ÁFANGAR Í FB

Vorönn 2014

Notuðu kennara Fab Labið markvisst í áföngum á Listabraut / Húsasmíðabraut / Rafvirkjabraut

Haust 2014

Fab Lab 103 - grunnáfangi opinn öllum nemendum í FB

Fab Lab og tækni - Valáfangi f. 10.bekk í Fellaskóla og Hólabrekkuskóla
- Samþætting greina og skólastiga - Húsasmíðabraut / Rafvirkjabraut / Fab Lab

Vorönn 2015

Fab Lab 103

Fab Lab 203 (framhaldsáfangi) flóknari verkefni og fleiri vélar

Haust 2015

Fab Lab 103, 203 og E-lab (staðsett í FB),

- Einning notað áfram í stökum verkefnum í áföngum

Valáfangi 10.bekk

Fab Lab og tækni

Kennari: Heimir Jónsson hej@fb.is
Júliús Júlíusson jul@fb.is
Soffía M. Magnúsdóttir smm@fb.is

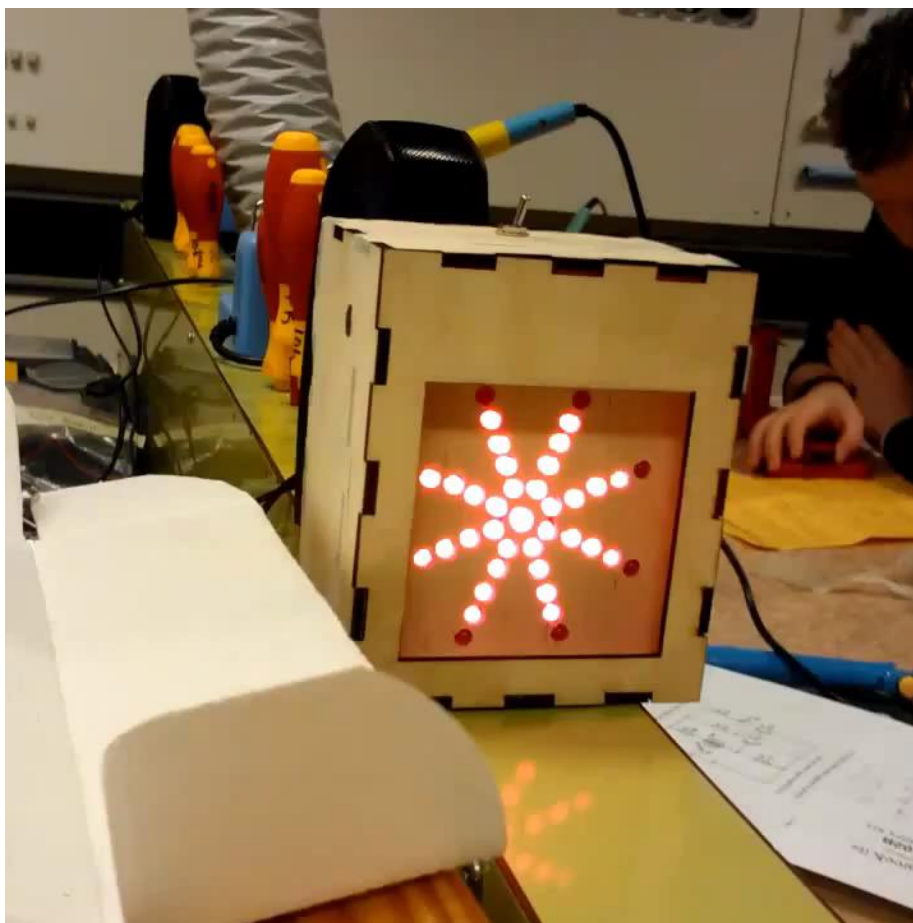
Dagskóli

Kennsluáætlun

Haustönn 2014

NÁMSGÖGN		MARKMIÐ	
Námsgögn frá kennara, myndbönd og fagbækur.		Tilgangur áfangans er að kynna verk- og tækninám fyrir nemendum. Nemendur kynnast námi á tveimur brautum skólans, rafvirkjabraut og húsasmíðabraut og auk þess kynnast þeir Fab-lab smiðjunni. Áfanginn er að öllu leyti verklegur og fá nemendur tilsögn undir handleiðslu kennara brautanna allan tímann auk þess verður þeim kynnt starfsvið viðkomandi starfsstétta	
1. vika	25.08-29.08	Kynning á áfanga og delldum.	
2. vika	01.09-05.09	Fab Lab kynning á smiðju og tækjabúnaði	
3. vika	08.09-12.09	Fab Lab Inkscape teikniforrit , verkefni í vínlyskera	
4. vika	15.09-19.09	Fab Lab Inkscape teikniforrit, verkefni í Laserskera	
5. vika	22.09-26.09	Húsasmíðabraut verkefnavinna	25.09. Fræðsludagur
6. vika	29.09-03.10	Húsasmíðabraut verkefnavinna	
7. vika	06.10-10.10	Húsasmíðabraut verkefnavinna	
8. vika	13.10-17.10	Húsasmíðabraut verkefnavinna	16. og 17.10. Haustfrí
9. vika	20.10-24.10	Rafvirkjabraut Lært að lóða og smíði á hljóðstýrðri rafeindarás	20.10. Haustfrí
10. vika	27.10-31.10	Rafvirkjabraut smíði á hljóðstýrðri rafeindarásar og prófun	
11. vika	03.11-07.11	Rafvirkjabraut smíði á hljóðstýrðri rafeindarásar og prófun	
12. vika	10.11-14.11	Rafvirkjabraut smíði á hljóðstýrðri rafeindarásar og prófun	
13. vika	17.11-21.11	Fab Lab kynning á þrívíddarforritinu Google sketchup/ Blender, verkefni í 3D prentara	
14. vika	24.11-28.11	Fab Lab kynning á Forritun og Arduino	
15. vika	01.12-02.12	Lokafrágangur og sýning	

Fab Lab og tækni, valáfangi 10. bekk - Hljóðstýrð rafeindarás

Umsögn nemenda í sjálfsmati - Fab lab 103 vorönn 2015

- Ég lærði hvar og hvernig ég get **framkvæmt hugmyndir mínar**.
- Mjög **áhugaverður** og **skemmtilegur** áfangi. Klárlega ætla ég að halda áfram að koma í fab Lab og læra meira og gera meira.
- Fab-Lab er án efa **einn af skemmtilegustu áföngunum sem skólinn býður upp á**. Áfanginn er mjög skapandi og fær maður að læra á ýmisleg tæki sem hjálpa manni að búa til ýmislegt svo sem **lyklakippur, rastera á gler** og pressun mynda á boli. Mér fannst **skemmtilegast** og **áhugaverðast** að vinna við **lokaverkefnið** þar sem verkefnið var fullkomlega á minni ábyrgð og því mest spennandi og víðtækast af verkefnum.
- Mjög áhugaverður og skemmtilegur áfangi. **Hefði getað eytt öllum deginum í Fab Lab**.
- Hvernig fannst þér áfanginn?: **Hann er algerlega frábær í alla staði**.
- Hvað lærðir þú í áfanganum?: **Fjölbreyttari hönnun og sjálfstraust í tölvuvinnu og á fullt af nýjum forritum**
- Mér fannst þetta rosa spennandi áfangi lærði heilmikið í honum
- **Eftir hvert verkefni festist nánast allt sem ég lærði frá verkefnum á undan til að nýta mér fyrir verkefni sem voru að koma**
- Mjög áhugaverður og **virkilega skemmtilegur** áfangi, **kom mjög á óvart**.
- Hvað lærðir þú í áfanganum? **Nota ímyndunaraflíð** og að það eru **engin takmörk fyrir hugmyndum og framkvæmdum** hérna. Öðlaðist miklu **meiri tölvuþekkingu** en ég hef haft.

FAB LAB Í SÍMENNTUN

MARGRÉT ÓSKARSDÓTTIR
SIGRÍÐUR HELGA HAUKSDÓTTIR

**LEIÐBEINENDUR Í FULLORÐINSFRÆÐSLU Í
NÁMSFLOKKUM REYKJAVÍKUR OG MÍMI SÍMENNTUN**

<https://sites.google.com/site/fablabnamsflokkar/>

<https://sites.google.com/site/fablabstarfskraftur/>

<https://sites.google.com/site/tilraunasmidjafablab/>

Edda Ýr Garðarsdóttir
myndlistar- og smíðakennari

Dalskóli í FABLAB

HVERJIR TÓKU ÞÁTT?

6. Bekkur

Hönnuðu veggklukkur

7. og 8. bekkur

Hönnuðu allskonar

1. Kynning upp í Fablab þar sem nemendur sáu hvað tækin gátu gert. Endalausir möguleikar.
2. Tilraunir og mikil teiknivinna í forritinu Inkscape í skólanum.
3. Vinnutími í Fablab þar sem nemendur kláruðu verkefni sín með aðstoð Lindu á verkstæðinu.

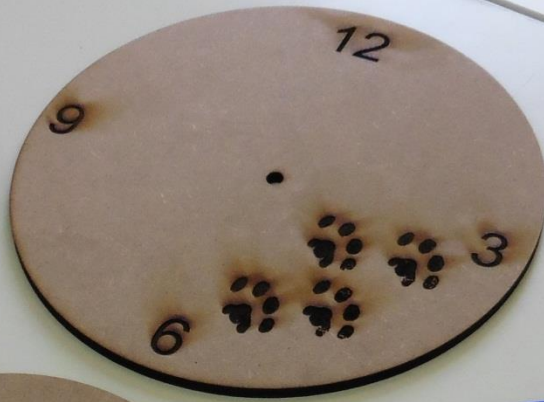
ELECTRONICS elektronik
elektronikdesign

MODELA Fräsväl
milling machine

ELECTRONICS electronics design

KEEP OUT!

Everything happens
for a reason

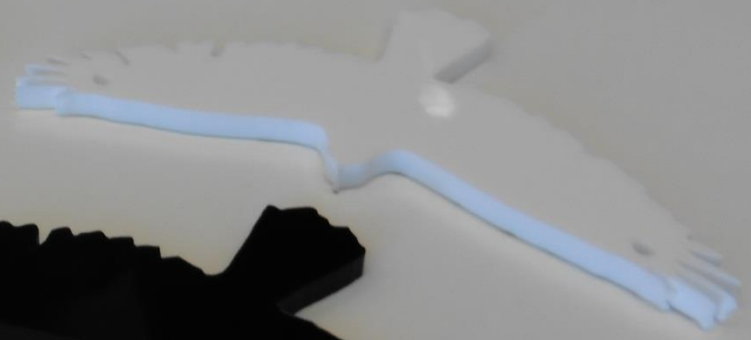

CHARTER

ROLAND

SCMS

... IS TO TURN ON THE LIGHT

ONE LIFE LIVE IT.

10/10/10

o u n

STUR

HVERNIG FANNST YKKUR?

Skemmtilegt

Gaman! Ég væri til í að gera þetta aftur.

Spennandi

Mjög gaman

Ógeðslega gaman

Mig langar rosalega mikið að fara aftur í Fablab.

Þetta var áskorun

HVAÐ VAR SKEMMTILEGAST OG MEST SPENNANDI?

Skemmtilegast að fara uppí Fablab og fá hlutinn í hendurnar

Gaman að sjá verkefnið mitt verða til í lasernum

Gaman að sjá það sem maður er búinn að leggja mikla vinnu í verða að veruleika

Spennandi að teikna nákvæmar teikningar af hugmyndum sínum og sjá þær verða til

Skemmtilegt að fylgjast með lasernum vinna á fullu og rosalega hratt; rasta sumstaðar ofan í plexiglerið og annarsstaðar ekki neitt og skera svo alveg í gegn á enn öðrum stöðum

Mér fannst 3D prentarinn spennandi. Væri til í að prófa hann

HVAÐ VAR ERFIÐAST?

Erfiðast var að velja sér verkefni því möguleikarnir voru svo margir

Erfiðast var að teikna og vinna í tölvunni. Ég þurfti mikla hjálp

Erfiðast að stilla í réttri stærð og svona

Það voru of margir krakkar í hópnum og erfitt að bíða í röð

Það var flókið og ögrandi að hanna hlutina í tölvunni

Erfitt að ákveða útlitið. Að teikna upp hvernig hluturinn ætti að vera

HVAÐ LÆRÐUÐ ÞIÐ?

Ég lærði mest á að vinna í tölvunni, á forritið (inkscape) og á tækin í Fablab

Ég lærði að teikna í tölvu

Ég lærði að gera klukku

Ég lærði hvernig hugmynd verður að veruleika

Við lærðum hvernig laservélin virkar og allar þær skipanir sem þurfti að gera til að vélin gerði það sem ætlast var til

Ég lærði að taka strætó upp í Breiðholt

NÚ ER BOLTINN HJÁ NEMENDUM OG KLUKKAN TIFAR

HEIMILDIR

Fab Foundation. (2015). FABFOUNDATION. Sótt af <http://www.fabfoundation.org/>

Nýsköpunarmiðstöð Íslands. (2015). Fab Lab. Sótt af <http://nmi.is/studningur/fab-lab/>

Martinez, S. L. og Stager, G. (2013). *Invent to learn: Making, tinkering and engineering in the classroom*. Torrance: Constructing Modern Knowledge Press.

Stefanía G. Kristinsdóttir. (2015). Hvunndagshetjur - Bas Withagen og Linda Wanders. Sótt af <http://hvunndagshetjur.is/vidtol/fab-lab-hvergi-eins-adgengilegt-almenningi/>

Wilkinson, K. og Petrich, M. (2013). *The art of tinkering: Meet 150+ makers at the intersection of art, science & technology*. San Francisco: Exploratorium.